

Nr 488

Av fru Sundberg och herr Clarkson, om ändring av valkretsindelningen i Malmöhus län.

(Lika lydande med motion nr 405 i Första kammaren)

Vårt lands nuvarande valkretsindelning härstammar från 1921. Dessförinnan var Malmöhus län indelat i fem valkretsar som var och en tillsatte 4—5 mandat. De sakkunniga som 1919 hade att se över valkretsindelningen föreslog att länet skulle delas i två valkretsar, en nordlig och en sydlig. Länsstyrelsen framförde emellertid i sitt yttrande förslaget att de fyra största städerna skulle bilda en egen valkrets. Man anförde att det förelåg en viss intressegemenskap mellan städerna och att dessas möjligheter att erhålla representanter i riksdagen »vilka äga förutsättningar för att kunna företräda stadsbefolkningens speciella intressen» skulle öka. Förslaget avvisades emellertid med motiveringen att motsättningen mellan stad och landsbygd vid valkretsindelningen blivit övergiven redan 1909 och att landsbygden i detta län var så insprängd med industriorter att någon motsättning inte fanns.

I propositionen lades icke heller fram förslag om att de fyra städerna skulle bilda egen valkrets. I en motion framfördes dock yrkandet att alla Malmöhus läns städer skulle föras till en valkrets medan länets landsbygd skulle bilda en andra. Vid utskottets behandling reserverade sig två bondeförbundare för länsstyrelsens förslag att de fyra stora städerna skulle bilda valkrets. Riksdagen beslöt i enlighet med reservationen.

Den 1921 beslutade valkretsindelningen av Malmöhus län måste i dag anses som ytterligt otidsenlig. Folkräkningarna från 1960 och 1965 visar att antalet in- och utpendlare ökar betydligt i länet. Det blir allt vanligare att arbetsplats och bostadsort ligger i olika valkretsar och allt tal om att skilda intressen skulle föreligga mellan lands- och stadsbefolkning saknar relevans. En gemensam valdag för kommunal-, landstings- och riksdagsmannaval införes säkerligen till 1970 års val. Såväl Lund som Hälsingborg och Landskrona hör till länets landsting och skall alltså välja landstingsledamöter tillsammans med hela länet (med undantag av Malmö stad). När det gäller riksdagsvalet måste invånarna i dessa städer rösta i fyrstadskretsens valkrets.

Det torde vara riktigt att antaga att själva procedurfrågan med ett mycket stort antal valsedlar kommer att åstadkomma stora svårigheter vid kom-

mande val. En otidsenlig valkretsindelning när det gäller de nämnda städerna kommer att på många sätt ytterligare försvåra valförrättningen.

Vi finner det självklart att Malmö stad som inte tillhör landstinget bör utgöra en egen valkrets. Så är fallet med Stockholm och Göteborg. Var och en av dessa tre städer utgör centrum i en starkt expansiv bygd och torde också ur intressesynpunkt skilja sig från övriga valkretsar i vårt land.

Principen för den nu gällande valkretsindelningen har varit att varje län skulle bilda en valkrets. Även där man måst göra undantag har utom i Malmöhus län aldrig åtskilda delar inom ett län sammanförts till en egen valkrets. Förhållandet bör rättas till, och vi föreslår att vallagens 30 § ändras så att Malmö stad bildar egen valkrets och de övriga städerna i fyrstads-kretsen föres till Malmöhus läns valkrets.

Med hänsyn till författningsändringen och det planerade införandet av gemensam valdag redan vid 1970 års val anser vi det lämpligt att ändringen i valkretsindelningen blir genomförd till detta val och förslag bör alltså föreläggas riksdagen under höstsessionen innevarande år.

Med stöd av vad ovan anförts hemställas,

att riksdagen anhåller hos Kungl. Maj:t om förslag till höstsessionen av 1969 års riksdag om sådan ändring av 30 § vallagen, att Hälsingborg, Landskrona och Lund kommer att tillhöra Malmöhus läns valkrets medan Malmö stad bildar egen valkrets.

Stockholm den 28 januari 1969

Ingrid Sundberg (m)

Rolf Clarkson (m)